

5730

1909

٢٥٨

توق

www.ketab.ir

موزه‌های صنایع‌دسته ایران

لادن مهدی زاده

سرشناسه: مهدی زاده، لادن، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور: موزه‌های صنایع دستی در ایران/
لادن مهدی زاده
مشخصات نشر: قم: امام همام، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۳۴-۱۷-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: صنایع دستی -- ایران
Handicraft -- Iran : موضوع
موضوع: هنر -- ایران
موضوع: Iran -- Art
رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ م/۹۹۷/۷۷
رده بندی دیویی: ۷۴۵/۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۳۳۹۵۶

انتشارات امام همام

موزه‌های صنایع دستی در ایران

نویسنده: لادن مهدی زاده
ویرایش و نمونه خوانی: لیلا جابر بخت
طرح جلد: جواد واعظ
نظارت چاپ: حسین مطیع
تاریخ انتشار: ۱۳۹۳- نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۹۰۰ نسخه
قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۲۳۴-۱۷-۳
نشانی: قم، خیابان صفاشهر،
۱۵ متری دوم، پلاک ۱۵۶
ارتباط با مشتریان: ۰۲۵۳۲۸۵۶۰۰۸
hadi_matin88@yahoo.com
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۱	معرفی برخی از صنایع دستی
۱۴	انواع صنایع دستی
۱۴	صنایع دستی چوبی
۱۵	حصیر بافی
۱۹	خاتم کاری
۲۰	خراطی
۲۴	گره چینی چوب
۲۶	معرق چوب
۲۷	منبت چوب
۲۹	نازک کاری
۳۰	تراش سنگ‌های قیمتی
۳۰	۲- عقیق تراشی
۳۱	۳- قلمزنی سنگ
۳۱	سنگ تراشی سنتی (حجاری)
۳۲	حجاری و خراطی سنگ
۳۲	طلاکوبی و فیروزه‌کوبی
۳۲	معرق سنگ
۳۵	صنایع دستی فلزی
۳۶	قفل سازی
۳۸	قفل سازی در چالستر
۴۰	قلم زنی
۴۷	کوفته گری

۴۸	مس گری
۴۸	قلم زنی روی فلزات (مس و نقره)
۴۹	آهنگری سنتی
۵۰	مليله کاری
۵۴	میناکاری
۵۷	شیشه گری سنتی
۵۹	نقاشی روی شیشه
۶۱	نقاشی قهوه خانه
۶۲	کاغذ سازی
۶۳	خوشنویسی
۶۵	گل سرخ
۶۵	تشعیر
۶۶	تذهیب
۶۷	مینیاتور
۶۷	نقاشی رو چرم
۶۸	بافته‌های داری و زیرانداز
۶۸	زیر انداز
۶۹	زیلو
۷۶	دستگاه قالبیافی
۷۷	گبه
۷۷	گلیم
۷۸	رنگرزی
۷۹	گلیم بافی در قوچان
۷۹	گلیم بافی در کلات
۸۰	پلاس
۸۰	گلیم سوزنی

۸۱	 گلیم سوماک
۸۱	 رودوزی‌های سنتی
۸۲	 چهل تکه دوزی
۸۴	 سراجی سنتی
۸۷	 سوخت روی چرم
۸۹	 نقاشی روی چرم
۹۰	 زین سازی
۹۰	 جاجم بافی
۹۲	 کارت بافی (نوار بافی)
۹۳	 برک بافی
۹۳	 چاپ باتیک
۹۴	 گذری کوتاه به هنر چاپ در قبل و بعد از اسلام
۹۵	 تاریخچه باتیک ایران
۹۸	 چادر شب بافی
۹۸	 موزه صنایع دستی سعدآباد
۱۰۱	 نازک کاری چوب در موزه صنایع دستی
۱۰۵	 خاتم کاری، هنر موزه ایرانیان
۱۰۵	 تاریخچه خاتم کاری
۱۰۸	 تعریف خاتم
۱۰۹	 قدیمی‌ترین آثار هنری خاتم کاری شده باقی مانده
۱۱۰	 مواد اولیه در ساخت خاتم
۱۱۱	 مراحل تولید خاتم
۱۱۴	 موزه صنایع دستی گرگان
۱۱۶	 تاثیر موزه صنایع دستی بر اقتصاد
۱۲۲	 تاثیر موزه صنایع دستی بر فرهنگ

۱۲۶		موزه صنایع دستی دوره تیموریان
۱۳۶		معرفی هنر، پایه موزه صنایع دستی
۱۳۹		هنرهای سنتی
۱۴۰		هنرهای صناعی
۱۴۲		تقسیم بندی هنرهای صناعی
۱۴۷		تعاریف، ویژگی ها و خصیصه های صنایع دستی ایران
۱۴۸		ویژگی های هنرهای دستی
۱۵۰		خصیصه های صنایع دستی ایران
۱۵۱		موزه هنرهای دست دوز
۱۵۱		روکاری و رودوزی (EMBROIDERY)
۱۵۲		بادله دوزی
۱۵۳		شک بافی
۱۵۳		خامه دوزی
۱۵۵		خوس دوزی
۱۵۶		گلابتون دوزی (زری بافی)
۱۵۷		شیوه دوخت گلابتون
۱۵۸		پته دوزی
۱۶۰		مراحل تهیه پته
۱۶۱		انواع پته
۱۶۲		اصطلاحات لازم برای مطالعه صنایع دستی و موزه صنایع دستی
۱۶۲		حصیر
۱۶۶		زیبیل (= زنبیل)
۱۷۰		بامبو و سبد
۱۷۲		سوفال

- ۱۷۹.....نمد
- ۱۸۲.....شال پشمی و پشم
- ۱۸۶.....چاشو
- ۱۹۴.....گلیم
- ۱۹۵.....شعرافی
- ۱۹۷.....جموش
- ۱۹۹.....صندوق سازی
- ۲۰۱.....در تیشه
- ۲۰۳.....دروذگری
- ۲۰۷.....شانه سازی

معرفی برخی از صنایع دستی

صنایع دستی به مجموعه‌ای از «هنر - صنعت» ها اطلاق می‌شود که عمدتاً با استفاده از مواد اولیه بومی و انجام قسمتی از مراحل اساسی تولید، به کمک دست و ابزار دستی موجب تهیه و ساخت محصولاتی می‌شود که در هر واحد آن، ذوق هنری و خلاقیت فکری صنعتگر سازنده به نحوی تحلی یافته و همین عامل وجه تمایز اصلی اینگونه محصولات از مصنوعات مشابه ماشینی و کارخانه‌ای است.

این تعریفی است که در سال ۱۳۶۲ توسط گروهی از کارشناسان سازمان صنایع دستی ایران ارائه شد.

طبق این تعریف صنایع دستی نوعی کار است که در آن لوازم تزئینی و کاربردی تنها با استفاده از دست یا ابزار ساده ساخته می‌شود و معمولاً به روشهای سنتی ساختن کالاها اطلاق می‌گردد. صنایع دستی، هنرها و صنایع مستظرفه‌ای را در بر می‌گیرد که در طول قرون متمادی با حفظ ریشه‌ها و سنت‌های خود رشد کرده مراحل شکل‌گیری خود را گذرانده یا می‌گذرانند. حاصل فکر، عمل و ابتکار و خلاقیت سازنده آن است. صنایع دستی همواره ماندگار و قابل حفظ کردن است، چرا که صنایع دستی بیانی از جنبه‌های ملموس و

غیرملموس برای تداعی فرهنگ و تمدن یک ملت است. معرف فرهنگ، هنر، تمدن، اعتقادات و باورهای ملی یک جامعه و عاملی مهم در جهت هویت سازی در بازار جهانی است.

این صنعت به دلیل فراگیر بودن و اثرگذاری مناسب می‌تواند بسیاری از مشکلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را مرتفع سازد و با ویژگی‌هایی نظیر تولیدات غیر وابسته که با حمایتی مبتنی بر شناخت کامل ارزش‌های اختصاصی آن می‌تواند به عنوان یکی از ستون‌های اشتغال اقتصادی مطرح شود. صنایع دستی ایران، به عنوان صنعتی مستقل و بومی، شاخص‌ترین هنر کاربردی ایران و به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران یکی از سه قطب مهم صنایع دستی جهان می‌باشد که از نظر تنوع رشته‌های مختلف در صدر تمامی کشورها قرار دارد.

در حالی که در جهان امروز، صنایع دستی علاوه بر حفظ جایگاه خود در عرصه هنر، زیبایی‌شناختی و هویت بخشی ملی و منطقه‌ای به یک منبع مهم ارزش افزوده و بهره‌وری اقتصادی تبدیل شده است در ایران به دلیل برخی موانع و مشکلات، این صنعت از جایگاه راقعی خود فاصله گرفته و از نقش آفرینی در عرصه اقتصادی نیز دور شده است.

صنایع دستی، همواره به عنوان یکی از انگیزه‌های سفر و جاذبه‌های جالب برای جهان گردان مطرح بوده است. صنایع دستی و توسعه آن از اهمیت بسیاری در جهان برخوردار می‌باشد و نشأت گرفته از روح روان سازندگان آن و بیانگر فرهنگ هر ملتی است و همواره گردشگران در بازدید از مناطق گردشگری به دنبال اثری به یاد ماندنی از آن مناطق می‌باشند.

هنرمندان این هنر - صنعت از مواد اولیه بسیار ارزان قیمت، یک کالای با ارزش را تولید می‌کنند. ذهن خلاق انسانها می‌تواند از هر ماده اولیه صنعتی را خلق کند، که تاکنون وجود نداشته است.

صنایع دستی را نیز می‌توان بدون مجموعه میراث فرهنگی عنوان کرد و اظهار داشت

اگر به آثار تاریخی و بناهای موجود در کشور توجه شود، مشاهده می‌شود که سنگ بنای آنها و تمام ملزومات آن به عنوان صنایع دستی توسط مردم زمان‌های گذشته ساخته شده است.

صنایع دستی به لحاظ قدمت و همزادی آن با زندگی بشر بر روی کره خاکی، یکی از ارزش‌های متعالی انسان‌ها است.